

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Назва курсу	Здоров'я людини (в т.ч. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці)
Рівень вищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Статус дисципліни	<u>Обов'язкова</u> /вибіркова
Форма здобуття освіти	Денна
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS / 90 годин
Мова викладання	Українська
Викладач	Гарарук Людмила Вікторівна
Профайл викладача	https://www.krok.edu.ua/
Контактний телефон	+380973399854
E-mail	HararukL@krok.edu.ua
Консультації	Очні консультації: 1 академічна година, щосереди з 13.00 – 14.00 Online консультації: 1 академічна година, щосереди з 15.10 – 16.10

1. Коротка анотація: Дисципліна «Здоров'я людини (в т.ч. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці)» є обов'язковою при підготовці фахового молодшого бакалавра за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» та викладається на 2-му курсі (3-й семестр) в обсязі 3 кредити за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS.

Дисципліна «Здоров'я людини (в тому числі Безпека життєдіяльності та основи охорони праці)» передбачає комплексне вивчення основних аспектів, що стосуються фізичного та психічного здоров'я людини, а також правил і норм безпеки під час виконання трудових обов'язків і повсякденної діяльності, спрямованих на запобігання травмам, нещасним випадкам та професійним захворюванням, формування культури здоров'я, ознайомлення з основними принципами надання першої допомоги, а також із правовими, організаційними та технічними засобами для забезпечення безпечних умов праці, ефективного управління ризиками та охорони навколишнього середовища.

Метою дисципліни «Здоров'я людини (в т.ч. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці)» є формування у майбутніх фахівців умінь і компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною і поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі.

Завданням дисципліни є забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників в умовах господарської діяльності конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та

формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.

Предметом вивчення дисципліни є питання забезпечення безпечних умов праці та взаємодії людини з середовищем проживання, захисту населення від небезпек у надзвичайних ситуаціях та санітарія, гігієна праці, техніка безпеки, законодавство у сфері охорони праці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: правові та організаційні основи охорони праці в галузі, включаючи законодавчу та нормативно-правову базу; права й обов'язки керівника підприємства, головних спеціалістів та інших посадових осіб у сфері охорони праці; причини, види та наслідки виробничого травматизму, методи його аналізу та запобігання нещасним випадкам під час технологічних процесів; порядок проведення атестації та паспортизації умов праці, їх роль у забезпеченні безпеки та гігієни праці; принципи і механізми державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань; вимоги безпеки праці при експлуатації, технічному обслуговуванні та ремонті виробничого устаткування; норми й вимоги безпеки до територій виробничих майданчиків, будівель і споруд, що забезпечують мінімізацію виробничих ризиків та створення безпечного робочого середовища.

уміти: застосовувати знання з охорони праці для забезпечення безпечних умов праці на робочому місці; визначати права й обов'язки працівників і керівників у сфері охорони праці відповідно до чинного законодавства; аналізувати причини нещасних випадків і професійних захворювань, проводити оцінку виробничих ризиків; здійснювати контроль за дотриманням вимог безпеки при виконанні технологічних процесів та експлуатації обладнання; оцінювати умови праці та брати участь у проведенні атестації й паспортизації робочих місць; використовувати принципи державного соціального страхування для забезпечення прав постраждалих у разі нещасного випадку на виробництві; дотримуватись вимог безпеки щодо територій виробничих майданчиків, будівель і споруд; надавати першу долікарську допомогу при нещасних випадках і надзвичайних ситуаціях; формувати навички безпечної поведінки в побуті, під час навчання, праці та в екстремальних умовах.

2. Результати навчання:

РН^{°1}. Знати свої права як члена суспільства, розуміти цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти набуває таких компетентностей:

ЗК^{°2}. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати

різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК^о1.°Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

3. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин / кредитів ECTS		
	денна	заочна	дистанційна
лекції	16	-	-
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14	-	-
самостійна робота	60	-	-
інші форми (за наявності)	-	-	-

4. **Пререквізити.** Викладання навчальної дисципліни базується на знаннях, отриманих на попередньому освітньому рівні.

5. **Технічне й програмне забезпечення / обладнання.** Персональний комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми, проектор, доступ до мережі Інтернет. Комп'ютер повинен бути облаштований відеокамерою та мікрофоном.

6. **Політика курсу** – студенти мають дотримуватись кодексу академічної доброчесності https://www.krok.edu.ua/download/nakazi/2018-10-18_kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf

Відвідування занять є обов'язковим компонентом освоєння курсу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) відпрацювання пропущених занять відбувається за погодженням із викладачем дисципліни. Вивчення курсу також можливе за індивідуальним графіком, що регламентується відповідним положенням.

У разі проведення занять в онлайн форматі, здобувач має під'єднатись до навчальної платформи де буде проводитись заняття. Заходить на навчальну платформу (*Teams*) виключно під своїм реальним прізвищем. Під час занять з використанням онлайн платформи *MS Teams* камера має бути увімкненою протягом всього заняття, мікрофон включається за потреби під час відповідей / запитань. У разі відсутності можливості включати камеру, студент має повідомити викладача та отримати дозвіл бути присутнім з вимкненою камерою. В разі не під'єднання та відсутності реакції здобувача на звернення викладача до нього особисто, здобувач вважається відсутнім на занятті.

1. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Правові та організаційні питання охорони праці в галузі

Тема 1. Правові та організаційні питання охорони праці в галузі

Предмет і зміст дисципліни, її зв'язок з іншими дисциплінами. Ситуація з охороною праці в галузі. Нормативно-правова база охорони праці в Україні.

Тема 2. Права і обов'язки з охорони праці керівника підприємства, головних спеціалістів

Права і обов'язки з охорони праці керівників підприємства, головних спеціалістів, керівників виробничих дільниць. Права і обов'язки з охорони праці бригадира бригади. Права і обов'язки з охорони праці головного економіста. Права і обов'язки з охорони праці головного бухгалтера. Права і обов'язки з охорони праці спеціаліста служби охорони праці.

Змістовий модуль 2. Аналіз травматизму в галузі професійної діяльності

Тема 3. Аналіз травматизму при проведенні технологічних процесів

Соціально-економічні наслідки травматизму. Основні джерела травматизму. Причини травматизму та основні напрями профілактики. Вимоги безпеки до технічних засобів виробництва.

Тема 4. Атестація та паспортизація умов праці

Загальні положення. Організація роботи по атестації. Вивчення факторів виробничого середовища і трудового процесу. Гігієнічна оцінка умов праці. Оцінка технічного та організаційного рівня робочого місця. Атестація робочих місць.

Тема 5. Державне соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві

Загальні положення. Обов'язки Фонду соціального страхування від нещасних випадків. Відшкодування збитку, заподіяного застрахованому ушкодженням його здоров'я. Порядок розгляду справ про страхові виплати. Порядок і терміни проведення страхових виплат. Фінансування Фонду страхування від нещасних випадків.

Змістовий модуль 3. Безпека праці під час проведення робіт в галузі професійної діяльності

Тема 6. Вимоги безпеки праці при обслуговуванні виробничого устаткування

Основні складові безпеки на виробництві. Система управління виробничим обладнанням. Безпека виробничих процесів. Вимоги безпеки при проведенні технологічного процесу. Фактори, що визначають умови праці.

Тема 7. Вимоги безпеки до територій виробничих майданчиків, будівель і споруд

Небезпечні і шкідливі виробничі чинники. Вимоги до території виробничих майданчиків. Вимоги до виробничих будівель і споруд. Електробезпека. Пожежна безпека.

2. Схема курсу

Тиждень /кількість годин	Тема	Вид заняття, розподіл годин	Джерела	Завдання	Термін виконання
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Правові та організаційні питання охорони праці в галузі					
1 / 2 год.	Тема 1. Правові та організаційні питання охорони праці в галузі	Лекція, 2 год.	1-5	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
2 / 2 год.	Тема 1. Правові та організаційні питання охорони праці в галузі	Практичне заняття, 2 год.	1-5	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
3 / 4 год.	Тема 2. Права і обов'язки з охорони праці керівника підприємства, головних спеціалістів	Лекція, 4 год.	1-5	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
4 / 2 год.	Тема 2. Права і обов'язки з охорони праці керівника підприємства, головних спеціалістів	Практичне заняття, 2 год.	1-5	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
Змістовий модуль 2. Аналіз травматизму в галузі професійної діяльності					
5 / 2 год.	Тема 3. Аналіз травматизму при проведенні технологічних процесів	Лекція, 2 год.	6-14	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень

1	2	3	4	5	6
6 / 2 год.	Тема 3. Аналіз травматизму при проведенні технологічних процесів	Практичне заняття, 2 год.	6-14	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
7 / 2 год.	Тема 4. Атестація та паспортизація умов праці	Лекція, 2 год.	6-14	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
8 / 2 год.	Тема 4. Атестація та паспортизація умов праці	Практичне заняття, 2 год.	6-14	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
9 / 2 год.	Тема 5. Державне соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві	Лекція, 2 год.	6-14	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
10 / 2 год.	Тема 5. Державне соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві	Практичне заняття, 2 год.	6-14	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
Змістовий модуль 3. Безпека праці під час проведення робіт в галузі професійної діяльності					
11 / 4 год.	Тема 6. Вимоги безпеки праці при обслуговуванні виробничого устаткування	Лекція, 2 год., Практичне заняття, 2 год.	6-14	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
12 / 4 год.	Тема 7. Вимоги безпеки до територій виробничих майданчиків, будівель і споруд	Лекція, 2 год., Практичне заняття, 2 год.	6-14	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
Усього годин: 30	-	30 год.	-	-	-

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Правові та організаційні питання охорони праці в галузі	2
2.	Права і обов'язки з охорони праці керівника підприємства, головних спеціалістів	2
3.	Аналіз травматизму при проведенні технологічних процесів	2
4.	Атестація та паспортизація умов праці	2
5.	Державне соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві	2
6.	Вимоги безпеки праці при обслуговуванні виробничого устаткування	2
7.	Вимоги безпеки до територій виробничих майданчиків, будівель і споруд	2
	Усього:	14

4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Правові та організаційні питання охорони праці в галузі	8
2.	Права і обов'язки з охорони праці керівника підприємства, головних спеціалістів	8
3.	Аналіз травматизму при проведенні технологічних процесів	9
4.	Атестація та паспортизація умов праці	9
5.	Державне соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві	9
6.	Вимоги безпеки праці при обслуговуванні виробничого устаткування	9
7.	Вимоги безпеки до територій виробничих майданчиків, будівель і споруд	9
	Усього:	60

5. Методи навчання

Реалізація передбачених навчальним планом організаційних форм вивчення охорони праці в галузі вимагає забезпечити відповідність методики навчання, контролю та оцінювання кредитно-модульній та модульно-рейтинговій системі організації навчального процесу. Це передбачає приведення керівництва навчальною діяльністю студентів на лекційних і практичних заняттях, управління його самостійною роботою у поза аудиторний час у відповідність до сучасних принципів взаємодії викладача і студентів.

Під час викладення лекційного матеріалу використовуються такі форми теоретичного навчання, як: лекція, повідомлення та закріплення нових знань, розповідь, співбесіда; зображення ілюстрацій на дошці, плакатах; демонстрація відеофрагментів, мультимедійних фото- та відеофрагментів.

Проведення практичних занять здійснюється з використання сучасного устаткування, приладів, пристосувань та інструменту.

Самостійна робота, як провідна форма формування практичної та основної навчально-дослідної підготовки, методи активізації пізнавальної діяльності студентів та закріплення матеріалу, що вивчається.

6. Методи контролю

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретного завдання. Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі форми поточного контролю: активна робота на лекційних заняттях; активна участь у виконанні практичних завдань; активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях; перевірка рефератів за заданою тематикою; проведення поточного тестування; проведення письмової контрольної роботи; експрес-опитування; проведення диктанту за лекційним матеріалом.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни або логічного завершення розділів. Формою підсумкового контролю після закінчення вивчення дисципліни «Здоров'я людини (в т.ч. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці)» є залік.

6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Предмет і зміст дисципліни, її зв'язок з іншими дисциплінами.
2. Ситуація з охороною праці в галузі.
3. Нормативно-правова база охорони праці в Україні.
4. Права і обов'язки з охорони праці керівників підприємства, головних спеціалістів, керівників виробничих дільниць.
5. Права і обов'язки з охорони праці бригадира бригади.
6. Права і обов'язки з охорони праці головного економіста.
7. Права і обов'язки з охорони праці головного бухгалтера.
8. Права і обов'язки з охорони праці спеціаліста служби охорони праці.
9. Соціально-економічні наслідки травматизму.
10. Основні джерела травматизму.
11. Причини травматизму та основні напрями профілактики.
12. Вимоги безпеки до технічних засобів виробництва.
13. Загальні положення і організація роботи по атестації.

14. Вивчення факторів виробничого середовища і трудового процесу.
15. Гігієнічна оцінка умов праці.
16. Оцінка технічного та організаційного рівня робочого місця.
17. Атестація робочих місць.
18. Обов'язки Фонду соціального страхування від нещасних випадків.
19. Відшкодування збитку, заподіяного застрахованому ушкодженням його здоров'я.
20. Порядок розгляду справ про страхові виплати.
21. Порядок і терміни проведення страхових виплат.
22. Фінансування Фонду страхування від нещасних випадків.
23. Основні складові безпеки на виробництві.
24. Система управління виробничим обладнанням.
25. Безпека виробничих процесів. Вимоги безпеки при проведенні технологічного процесу.
26. Фактори, що визначають умови праці.
27. небезпечні і шкідливі виробничі чинники.
28. Вимоги до території виробничих майданчиків.
29. Вимоги до виробничих будівель і споруд.
30. Електробезпека. Пожежна безпека.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за шкалою Інституту (0-100), національною шкалою та шкалою ECTS на підставі нормативних документів.

7.1. Схема нарахування балів з дисципліни

Види та зміст обов'язкових завдань	Максимальна кількість балів	Примітки
3-й семестр		
Підготовка та робота на практичних заняттях	30	
Модульний контроль	30	
Залік	40	
Разом:	100	

7.2. Умови нарахування балів

1. Підготовка та робота на практичних заняттях передбачає: самостійне конспектування і виконання всіх передбачених програмою питань / завдань; усне опитування; перевірка самостійної роботи; підготовка та виступ з рефератом; активну участь в обговоренні відповідей інших студентів із висловленням власних думок, спостережень, критичних зауважень; презентації; тестування.

2. Модульний контроль з дисципліни «Здоров'я людини (в т.ч. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці)» проводиться у формі контрольної роботи.

3. Підсумкове оцінювання результатів вивчення дисципліни відбувається шляхом проведення заліку, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє бачення та шляхи вирішення певної економічної проблеми.

На залік виносяться вузлові питання, а також завдання, що потребують творчої відповіді та уміння використовувати отримані знання. Відповідь на залікові питання повинна відповідати таким вимогам: бути повною та розгорнутою; містити всі необхідні для розкриття змісту питання категорії та поняття; втілювати творчі здібності студента у розумінні, викладенні і використанні навчально-програмного матеріалу; при необхідності забезпечення повноти змісту містити порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів, знання законодавчої бази; ґрунтуватись на засвоєнні основної та додаткової літератури; мати правильну відповідь на практичне завдання.

7.3. Критерії підсумкового оцінювання

Проміжок за накопичувальною шкалою Університету	Оцінка чотирибальною національною шкалою
90 та вище	відмінно
75 – 89	добре
60 – 74	задовільно
0 – 59	незадовільно

8. Методичне забезпечення

До уваги студентів: усі навчально-методичні матеріали (робоча програма навчальної дисципліни (силабус), конспект лекцій, плани практичних занять і самостійної роботи тощо) подані в Moodle: <https://dist.krok.edu.ua/course/view.php?id=3328>

9. Рекомендована література

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. Конституція України (254к/96-ВР). Основний закон. К., 1996.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Офіційний текст. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 450 с.
3. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань (15/98-ВР): Закон України від 14 січня 1998 р. К., 1998.
4. Про охорону здоров'я (2801-12): Закон України. К., 1992.
5. Про охорону праці (2694-12): Закон України. К., 1992.

Основна література

6. Гищак Т.В., Долинна О.В. Основи медичних знань і тактичної медицини: навчальний посібник. Київ: Каравела, 2022. 284 с.
7. Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності: Підручник. Київ: Каравела, 2009. 280 с.
8. Мягченко О.П. Безпека життєдіяльності людини та суспільства: Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 384 с.
9. Міхеєнко О.І. Загальна теорія здоров'я: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2020. 156 с.
10. Скобло Ю.С. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2007. 422 с.
11. Терлецька Л.Г. Психологія здоров'я: психічна саморегуляція: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім "Слово", 2020. 136 с.

Додаткова література

12. Грушко В.С. Здоров'я людини та основи здорового способу життя: Навчальний посібник. Тернопіль, 2012. 386 с.
13. Яремко З.М., Тимошук С.В., Писаревська С.В., Стельмахович О.Б. Охорона праці : навч. посібник за ред. проф. З.М. Яремка. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 430 с.

Інформаційні ресурси

14. Безпека життєдіяльності <http://lib.vipro.org.ua/periodyka.php?book=8383>

Комунікації

1. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є **Moodle**. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт та інше – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу.
2. Електронне забезпечення навчання (**Moodle**):
  - » Якщо забули пароль/логін, відправте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: dist.center@krok.edu.ua.
  - » Лекції, плани практичних занять, завдання для самостійного опрацювання, методичні рекомендації для виконання курсової роботи та інше навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщені на платформі **Moodle**: дисципліна «Здоров'я людини (в т.ч. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці)».
  - » Інші засоби зв'язку: **Moodle** (форум курсу, приватні повідомлення).

3. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці дисципліни у *Moodle*, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на *Moodle*, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до *Moodle* є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу dist.center@krok.edu.ua. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.
4. Для проведення он-лайн лекцій, практичних занять використовується платформа *MS Teams*. Увійдіть за допомогою свого імені користувача і пароля Office 365.
5. З розкладом занять можливо ознайомитись на сайті Інституту.

Для цього Вам потрібно обов'язково авторизуватись в системі Office 365. У разі виникнення запитань щодо входу у Ваш кабінет, пишіть на адресу support@krok.edu.ua

Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень *Outlook* (корпоративна пошта Університету «КРОК» викладача курсу). Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Склав кандидат історичних наук Гарарук Людмила Вікторівна.

Ухвалено цикловою комісією гуманітарних дисциплін (протокол № 2 від 23.09.2025 р.).